

Tisková zpráva

ze dne 5. května 2008

Zvýšení důchodů od srpna 2008

Důvod zvýšení důchodů

Zákonné podmínky pro zvyšování důchodů stanoví § 67 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění. Platná právní úprava umožňuje zvyšovat vyplácené důchody buď v pravidelném termínu, tj. od splátky důchodu splatné v lednu příslušného kalendářního roku nebo v mimořádném termínu.

Možnost zvýšení důchodů mimo pravidelný termín byla zavedena jako pojistka k zamezení výraznějšího poklesu reálné hodnoty důchodu v případě vysokého růstu úhrnného indexu spotřebitelských cen za domácnosti celkem (dále jen „růstu cen“). Při zavedení pravidel pro zvyšování důchodů (účinnost od 1. července 2002) bylo zvýšení důchodů v mimořádném termínu podmíněno růstem cen aspoň o 10 %. Vývoj inflace v posledních letech i očekávání pro následující léta ukazují, že za mimořádný je možné považovat růst cen významně nižší než 10 %.

Zachování podmínky 10 % růstu cen pro uskutečnění zvýšení důchodů v mimořádném termínu by v konkrétních podmínkách roku 2008 znamenalo, že důchody by bylo možno zvýšit až v pravidelném lednovém termínu roku 2009. V roce 2008 by reálná hodnota průměrného starobního důchodu činila 105,6 % jeho reálné hodnoty v roce 1989, tj. o 3,3 procentního bodu méně než v roce 2007 a relace průměrného starobního důchodu k průměrné mzdě by činila 39,5 %, tj. o 1,1 procentního bodu méně než v roce 2007. K zamezení tak výrazného snížení reálné hodnoty důchodů je potřebné zvýšit důchody před termínem pravidelné valorizace důchodů. Vláda proto předložila návrh zákona, který snižuje současnou hranici růstu cen pro mimořádné zvýšení důchodů z 10 % na 5 %, čímž bude umožněno mimořádné zvýšení důchodů ještě v roce 2008.

Termín mimořádného zvýšení důchodů – srpen 2008

Srpen 2008 je nejbližší možný termín, v němž lze realizovat mimořádné zvýšení důchodů z důvodu délky legislativního procesu, času potřebného pro schválení nařízení vlády a organizačně technického zabezpečení výplaty zvýšených důchodů.

Možnost realizovat po zvýšení důchodů v lednu 2008 další zvýšení důchodů v téže roce vyžaduje změnu zákona o důchodovém pojištění. Návrh příslušné novely zákona o důchodovém pojištění předložila vláda Parlamentu České republiky v březnu 2008. Poslanecká sněmovna zákon schválila 1. dubna a 23. dubna 2008 jej projednal Senát. Po schválení zákona je třeba stanovit konkrétní podmínky zvýšení nařízením vlády, jehož návrh již Ministerstvo práce a sociálních věcí rozeslalo do meziresortního připomínkového řízení. Předpokládá

se, že vláda návrh projedná a schválí nejpozději na první červnové schůzi. Česká správa sociálního zabezpečení tak bude mít necelé dva měsíce na zabezpečení administrativních záležitostí souvisejících s výplatou zvýšených důchodů. Bude třeba zvýšit důchody 2,8 mil. důchodců, o nové výši důchodce informovat a změny provést i pro výplatní místa, tj. na poštách či na bankovních účtech důchodců.

Výše zvýšení důchodů - každému důchodci se důchod zvýší o 470 Kč měsíčně

Základní výměra důchodu, která je jednotná pro všechny důchodce, se zvýší z 1 700 Kč na 2 170 Kč měsíčně. Zvýšení bude stejné pro všechny druhy důchodů (starobní, plné invalidní, částečné invalidní, vdovské, vdovecké a sirotčí), bude stejné u důchodců pobírajících pouze samostatně vyplácený důchodu i u důchodců, pobírajících současně např. starobní a vdovský důchod, protože při souběhu nároku na výplatu více důchodů náleží základní výměra pouze k jednomu důchodu. Výše zvýšení nebude záviset ani na výši důchodu, což je rozdíl od předchozích zvýšení důchodů.

Zvýšení se bude vztahovat nejen na důchody již vyplácené, ale i na důchody, které budou přiznány, neboť základní výměra je pro všechny shodná.

Výše zvýšení byla v souladu s ustanovením zákona stanovena tak, aby částka zvýšení u průměrného starobního důchodu odpovídala 100 % růstu cen v období srpen 2007 až leden 2008. V tomto období dosáhl růst 5,1 %.

Důsledky zvýšení důchodů

- Průměrný vyplácený starobní důchod se zvýší o 5,1 % na 9 616 Kč.
- Reálná hodnota průměrného starobního důchodu vypláceného v roce 2008 bude činit 107,6 % jeho reálné hodnoty v roce 1989.
- Relace průměrného vypláceného starobního důchodu vypláceného v roce 2008 k průměrné hrubé mzdě bude 40,3 % a relace k čisté mzdě zůstane zachována ve výši 52,9 %.
- Výdaje na zvýšení důchodů budou v roce 2008 činit 6,8 mld. Kč.

V roce 2008 budou i zvýšené výdaje na výplatu důchodů nižší, než příjmy z pojistného na důchodové pojištění. Odhaduje se, že v rámci resortu Ministerstva práce a sociálních věcí budou příjmy převyšovat výdaje o cca 12,5 mld. Kč (za I. čtvrtletí 2008 to bylo o 3,4 mld. Kč). Schválený státní rozpočet na rok 2008 ale nepočítal s mimořádnou valorizací důchodů a nezabezpečuje pokrytí zvýšených výdajů na důchody. Ministerstvo práce a sociálních věcí proto navrhuje, aby vláda schválila použití prostředků rezervních fondů organizačních složek státu na posílení výdajů vybraných kapitol státního rozpočtu na pokrytí zvýšených výdajů na důchody.

Zvýšení příplatků k důchodu účastníků odboje – o 3,6 %

Příplatky k důchodům přiznané ke zmírnění některých křivd způsobených komunistickým režimem a k ocenění účastníků národního boje za vznik a osvobození Československa a některých pozůstalých po nich přiznané před 1. srpnem 2008 se zvyšují o 3,6 % částky příplatku, která náleží ke dni, od něhož se příplatek zvyšuje. Příplatky se zvyšují od splátky důchodu, s nímž se vyplácejí, splatné po 31. červenci 2008.

Jiří Sezemský
vedoucí oddělení styků s veřejností